

20.000 valencians demanen l'ús de la llengua als actes religiosos, el 1965

Més de 20.000 valencians, seguint les directrius del Concili Vaticà II, demanen l'ús de la seua llengua als actes religiosos.

Aquests 20.000 valencians han demanat a l'Autoritat Eclesiàstica que:

En totes les comarques de parla valenciana de l'Arxidiòcesi siga adoptada la llengua materna en:

- 1) els actes litúrgics on siga autoritzat l'ús dels idiomes vernacles.*
- 2) l'ensenyança del catecisme.*
- 3) la predicació.*

Entre aquestes 20.000 adhesions destaquen:

BALTASAR RULL I VILLAR. Magistrat del Tribunal Suprem. Ex alcalde de València. Onda.

TOMAS TRENER AZCARRAGA. Marqués del Túria. Ex alcalde de València. València.

ROBERT MORÒDER MOLINA. Director del Secretariat Diocesà de Cursets de Cristiandat. València.

JOSEP FERRER FORNS. President de la Diputació de Castelló.

FRANCESC GRANJEL. Vicepresident de la

FRANCESC S. MESSA. Pintor. Albaida.

RAFAEL PÉREZ I PÉREZ. Novelista. Quartetondeta.

FRANCESC DE P. BURGUERA. Escriptor i economista. Sueca.

JORDI VALOR. Escriptor. Alcoi.

JOAN VALLS JORDÀ. Poeta. Alcoi.

ENRIC VALOR I VIVES. Gramàtic i escriptor. Castelló.

JOAQUIM MICHAVILA. Pintor. Castelló.

JOSEP GUZMÁN. Inspector del treball. València.

FRANCESC CABALLERO MUÑOZ. Corredor de Comerç.

JOSEP VILA CABANES. Industrial.

LEOPOLD PILES ROS. Professor d'Història

Facultat de Filosofia. València.

JOSEP FERRER CAMARENA. Director de

València-Fruits. Cullera.

EUGENI VILLAR. Professor Física. Facultat

de Ciències. València.

MIQUEL TARRADELL. Catedràtic de la Uni-

versitat de València.

JOAN REGA. Catedràtic de Història.

Fa 60 anys, el 1965, més de 20.000 valencians signaven un manifest per demanar la presència de la nostra llengua a l'Església, com a fruit de la renovació que va nàixer amb el Concili Vaticà II, sobretot amb la Constitució Sacrosanctum Concilium. Per això, ara, 60 anys després, hem de continuar reivindicant la vigència del manifest: "Més de 20.000 valencians seguint les directrius del Concili Vaticà II, demanen l'ús de la seua llengua als actes religiosos".

Els més de 20.000 signants adherits a aquest manifest demanaven a l'Autoritat Eclesiàstica (concretament a l'arquebisbe de València, Marcelino Olaechea), que "en totes les comarques de parla valenciana de l'Arxidiòcesi, siga adoptada la llengua materna en els actes litúrgics on siga autoritzat l'ús dels idiomes vernacles" i també en "l'ensenyança del catecisme i la predicació". Una cosa que passa a totes les diòcesis del món, llevat de les del País Valencià.

Entre aquests 20.000 signats hi havia noms com Joaquim Maldonado, els escriptors Josep Ernest Martínez Ferrando, Santiago Bru Vidal, Maria Beneyto, Martí Domínguez, Jordi Valor, Joan Valls. També s'hi adheria a aquest manifest Nicolau Primitiu i Enric Valor, Robert Moròder, Director del Secretariat Diocesà de Cursets de Cristiandat, el metge Vicent Peset Llorca, el cantant Raimon, el president de Lo Rat

Penat, Joan Segura de Lago, els periodistes Francesc Soriano Bueso, Vicent Ventura i Francesc de P. Burguera, els professors Josep Iborra, Manuel Sanchis Guarner, Josep Lluís Bausset, Miquel Tarradell i Joan Reglà, l'escultor Andreu Alfaro o els compositors Joaquim Rodrigo, Matilde Salvador i Vicent Garcés. També van ser diverses les associacions que van signar aquest mateix manifest demanant la nostra llengua a l'Església, com l'Ateneu Mercantil i l'Ateneu Marítim de València, els Lluïsos de Vila-real, el Centre Excursionista de Castelló de la Plana, els Carmelites Descalços d'Onda i el Franciscans de Cocentaina.

44 anys més tard de fer-se públic aquest manifest, en el monogràfic de la revista Saó (de desembre de 2009), el bisbe valencià Rafael Sanus, escrivia: "Sembla que l'ús del valencià en la litúrgia s'ha convertit en un problema que hem aparcats en la cuneta, esperant que es podrisca per si mateix amb el pas del temps. Gravíssim error". El bisbe Sanus tenia l'esperança de trobar una solució "relativament fàcil" a aquest tema i animava els altres bisbes a introduir el valencià a l'Església, cosa que els cristians valencians encara estem esperant. I ple de sentit comú, el bisbe Rafael Sanus es preguntava: "Per què els bisbes no oficialitzen d'una vegada el que és normal, des de fa temps, a nivell de carrer?". I per això el bisbe Rafael Sanus s'escandalitzava de l'actitud (que encara continua), de la jerarquia valenciana, amb algunes excepcions: "¿És que volen continuar la política lingüística dels temps de Franco?".

El bisbe Sanus creia (com molts de nosaltres ho crèiem), que amb la creació de l'Acadèmia Valenciana de la Llengua, el qui va ser arquebisbe de València, Carlos Osoro, podria haver solucionat definitivament la qüestió del valencià a l'Església, tot i que el bisbe Sanus també reconeixia que, "alguns dels seus més pròxims col·laboradors estan aconsellant-lo malament". Com crec que ara mateix, alguns canonges estan aconsellant malament l'arquebisbe Benavent. Si no és que, fins i tot, l'estan pressionant per no introduir el valencià a l'Església. Ni tan sols el web de l'"Arzobispado de Valencia" està en valencià!

I és que com escrivia el bisbe Sanus en aquest text de Saó de 2009, "A l'Acadèmia Valenciana de la Llengua (la que VOX vol asfixiar econòmicament), li vam demanar que fera la traducció dels textos litúrgics. Quan es van acabar els treballs, l'AVL els va presentar a qui corresponia i ni tan sols van rebre per escrit" (l'AVL) "l'acusat de recepció. Així s'explica perquè els textos litúrgics de l'AVL dormen, des de fa 4 o 5 anys (l'article del bisbe Sanus és de 2009!) en alguns calaixos del Palau Arquebisbal". Possiblement, plens de pols. Per això Sanus acabava el seu text fent-se una pregunta: "¿Els nostres bisbes volen continuar l'exemple d'indiferència i de menyspreu a la nostra llengua que va caracteritzar sempre monsenyor García Gasco?".

Desgraciadament, pel que es veu, sembla que sí, a excepció del bisbe Enrique i d'alguns capellans que han apostat clarament per la nostra llengua a l'Església!

De tant en tant, els bisbes de les diòcesis del País Valencià (Sogorb-Castelló, València i Oriola-Alacant, al de Tortosa no el conviden gairebé mai), solen reunir-se per tractar alguns temes d'actualitat. Mai, almenys no s'ha fet públic, els bisbes valencians no han fet una reflexió sobre la llengua a la litúrgia, o millor dit, sobre la marginació del valencià a la litúrgia, una marginació que continua 60 anys després que el Vaticà II recomanara l'ús de les llengües vernacles a les Esglésies locals.

60 anys després del manifest, "Més de 20.000 valencians demanen l'ús de la llengua als actes religiosos", ens trobem igual que aleshores, amb el menyspreu de la major part de la jerarquia eclesiàstica valenciana envers la llengua del nostre País. Una llengua que només s'utilitza per als Miracles de Sant Vicent i per a la missa del dia del patró del País Valencià, i poca cosa més. Així es nota l'estima que els nostres pastors tenen per la cultura dels valencians!!

60 anys després d'aquell manifest, ¿n'haurem de promoure un altre semblant davant la negativa dels bisbes a normalitzar la nostra llengua a l'Església? ¿Com és possible l'autoodi d'una bona part de la jerarquia envers el valencià? ¿Com és possible la transformació que fan els capellans, quan a la sagristia i al carrer parlen en valencià amb la gent i quan pugen al presbiteri obliden (intencionadament), la llengua del poble que ells mateixos parlen amb els veïns? ¿Com és que per a demanar diners, al final de la missa o per demanar voluntàries per netejar el temple, ho fan sempre en valencià i després continuen la missa en castellà?

Fa uns dies, la revista El Pregó publicava una interessant entrevista a l'arquebisbe emèrit de Barcelona, Lluís Martínez Sistach, amb motiu del 40è aniversari del document dels bisbes de catalans, "Arrels Cristianes de Catalunya". L'arquebisbe Martínez Sistach deia unes paraules plenes de sentit comú: "Si un capellà o un bisbe no sap la llengua o no volen aprendre-la en poc temps i practicar-la, no pot vindre a Catalunya". És lògic el que diu el cardenal Martínez. Perquè ¿què passaria si un capellà (a Màlaga, a Sòria o a Múrcia) no sabera castellà i no volguera aprendre'l? ¿El bisbe d'aquestes diòcesis admetria a una parròquia un capellà que no fera l'esforç d'aprendre castellà? Hi ha molta hipocresia, ja que si un capellà (africà, en aquest cas), com passa al meu poble, no parla valencià, no té cap importància. Però seria impensable que l'arquebisbe Benavent enviara a l'Alcúdia aquest capellà africà, si no sabera gens de castellà ni volguera aprendre'l. I és que encara, a l'Església valenciana hi ha llengües de primera divisió i llengües de segona regional.

El papa Francesc, en el discurs als membres del Sínode de l'Església Greco-Melquita, els deia: "Perche non si può vescovo di un popolo parlando un'altra lingua". S'entén perfectament: no es pot ser bisbe d'un poble parlant una altra llengua! [Veure el document adjunt al final de l'article.]

Crec que els bisbes valencians que han estat a Catalunya i que han utilitzat el català amb naturalitat, com els bisbes Agustí Cortés, Salvador Jiménez o Joan Piris i també l'actual bisbe de Solsona, el valencià Francesc Conesa, haurien de fer entendre als bisbes del País Valencià, la conveniència pastoral d'utilitzar a l'Església la llengua del poble. Concretament, l'actual bisbe de Solsona, l'il·licità Francesc Conesa, deia en una entrevista, el juny de 2022: "Un bon bisbe s'encarna en la terra on va". I afegia encara: "És bo que l'Església i el bisbe coneguen la cultura del poble on està. Quan he estat a Menorca, he intentat fer-me un menorquí més". I acabava el bisbe Conesa: "Els bisbes hem d'encarnar l'Evangeli en la cultura". ¿Ho entenen això els bisbes valencians? ¿O és que l'Evangeli només es pot encarnar en la cultura castellana i no en la valenciana?

Com he dit alguna vegada, l'únic lloc del meu poble on em sent foraster és a la meua parròquia, que bandeja i arracona la "llengua pròpia" dels valencians, com recull l'article 6 de l'Estatut d'Autonomia.

Els bisbes i els preveres valencians, que a l'Església tenen "segrestada" la nostra llengua, també haurien de recordar les paraules del papa Francesc en la Jornada de Propagació de la Fe, el 2015, quan Bergoglio deia: "Hui, la missió s'enfronta al repte de respectar tots els pobles, a partir de les seues pròpies arrels". I per això el papa Francesc ens convidava a "salvaguardar els valors de les respectives cultures". També la valenciana! ¿O és que els valencians no tenim una cultura (a part de la castellana) que cal respectar i promoure?

És llastimós i molt trist que els cristians valencians siguem els únics cristians de tot el món, que, 60 anys després de la clausura del Concili, encara no veiem reconeguda la pròpia llengua a l'Església, ni tinguem aprovat el Missal Romà en valencià. Un contrasentit més de la jerarquia valenciana, que és la responsable del genocidi lingüístic que patim els valencians.

Comparteix a TwitterComparteix a FacebookComparteix a WhatsappAl llarg de la història, els sants han estat hòmens i dones de pregària. Hòmens i dones que, per mitjà de la pregària, han fet una experiència de Déu.

Els valencians, des de fa massa temps, tenim prohibida la nostra llengua a l'Església, amb algunes excepcions dignes d'elogi. I és per això que, malgrat que (fa ja massa anys), l'Acadèmia Valenciana de la Llengua (que el PP i VOX volen asfixiar econòmicament), va aprovar els textos litúrgics en valencià i els va remetre als nostres bisbes, aquests, encara no s'han dignat ni a contestar (com manifestà el bon bisbe Rafael Sanus) el que van rebre.

Malgrat això, l'AVL va continuar treballant a favor de la nostra llengua a l'Església. Per això fa ara deu anys va eixir l'Oracional Valencià, una obra de 366 pàgines que va publicar l'AVL i l'Associació Ecumènica de Cristians pel Valencià.

En la presentació de l'Oracional, el Sr. Pere Mª Orts, president de la Comissió de Textos Religiosos de l'AVL, ens recordava que "el dictamen sobre la llengua dels valencians del Consell Valencià de Cultura, de 13 de juliol de 1998", feia una "crida al món eclesiàstic", per tal que se sumara a la valencianització de l'Església. I poca cosa, després de deu anys, ha canviat. Des del 13 de juliol de 1998 fins ara, la crida del CVC no ha tingut cap repercussió.

Com ens recordava el Sr. Pere Mª Orts, l'AVL, "des del primer moment, va voler contribuir a facilitar la versió en llengua valenciana dels textos litúrgics", una tasca "llarga i costosa, feta a partir de preceptiva versió llatina del Missale romanum", per així oferir-los a les comunitats cristianes.

Però a més, la Comissió de Textos Litúrgics de l'AVL, va publicar fa deu anys aquest Oracional Valencià, que inclou les pregàries amb la Bíblia, els deu manaments i altres fórmules bíbliques per a la vida cristiana, a més de les fórmules de la tradició eclesial, els sacraments, les pregàries d'ús general, la celebració de l'any litúrgic, pregàries a la Mare de Déu i als sants, oracions per l'Església i pel món, les pregàries pels malalts i pels difunts, les benediccions, un apèndix en llatí i un complex índex.

En la introducció d'aquesta obra, el Sr. Francesc Aracil, President de l'Associació Ecumènica de Cristians pel Valencià, feia un repàs de "l'ús catequètic i devocional de la llengua valenciana", amb exemples com fra Guillem Anglès, la Bíblia atribuïda a fra Bonifaci Ferrer, el Misteri d'Elx o la producció religiosa de Bernat Oliver, Francesc Eiximenis, Antoni Canals, Vicent Ferrer, Isabel de Villena i Joan Roís de Corella. També es mencionava el meritori Eucologi de mossèn Vicent Sorribes i el Llibre del Poble de Déu, de l'enyorat (i maltractat per la jerarquia del moment), P. Pere Riutort.

Francesc Aracil ens donava alguns criteris orientadors que es van seguir en l'elaboració de l'Oracional, com el bíblic i litúrgic, el tradicional i popular, el plural i ecumènic o el catequètic i pastoral.

Aquest Oracional Valencià, preparat per l'AVL i per l'Associació Ecumènica de Cristians pel Valencianisme, amb una aportació destacada de mossèn August Monzon, s'oferia fa deu anys, "a la consideració dels bisbes i dels fidels", per tal d'afavorir la pregària en valencià.

Ingenu de mi, esperava que els cinc bisbes del País Valencià tingueren en consideració aquest Oracional i el recomanaren als capellans i, a més, l'utilitzaren ells mateixos. I res de tot això va passar. L'arquebisbe de València, Antonio Cañizarez, desgraciadament, desautoritzà l'Oracional Valencià que havien editat l'AVL i l'Associació Ecumènica de Cristians pel Valencià. La decisió de Cañizares, com no podia ser d'una altra manera, va ser compartida pels bisbes (antivalencians) de Sogorb-Castelló i d'Oriola-Alacant, "tanto en el contenido de la carta (de desautorització de l'Oracional), como a la forma y al espíritu que muestra", reunits a València el 6 i 7 de juliol de 2015. I des d'aleshores, res no ha canviat.

El bisbe de Tortosa, que en aquell moment era Enrique Benavent, no va ser convidat a la reunió, tot i que una zona important de la diòcesi, pertany al País Valencià.

¿Per què d'una vegada per totes, els bisbes de la Província Eclesiàstica Valentina no tracten la qüestió de la nostra llengua, que a les diòcesis d'Oriola-Alacant i de Sogorb-Castelló, és menyspreada a l'Església? ¿Per què el valencià no és encara una llengua normal a la litúrgia?

I així estem encara, esperant que els textos litúrgics en valencià siguin aprovats per Roma, encara que poden ser aprovats per la CEE. Tot i que és evident que això depèn en bona part dels bisbes valencians, ja que com diu la coneguda frase: "de Roma ve, allò que a Roma ha anat". I pel mateix motiu podríem dir: de la CEE ve, allò que a la CEE ha anat. I si els bisbes valencians no estan per demanar els textos en valencià, continuarem igual que fins ara, in saecula seculorum. Amén.

Josep-Miquel Bausset

Publicat el 09/09/2025 a Diari La Veu del País Valencià